

5 Mojžíšova 30,9-14: Hospodin, tvůj Bůh, ti dá nadbytek dobrého v každé práci tvých rukou, plodu tvého života a plodu tvého dobytka i plodin tvé role. Hospodin se bude opět nad tebou veselit k tvému dobru, jako se veselil nad tvými otci, budeš-li poslouchat Hospodina, svého Boha, a dbát na jeho přikázání a nařízení, zapsaná v knize tohoto zákona, a navrátíš-li se k Hospodinu, svému Bohu, celým svým srdcem a celou svou duší. Tento příkaz, který ti dnes udílím, není pro tebe ani nepochopitelný, ani vzdálený. Není v nebi, abys musel říkat: „Kdo nám vystoupí na nebe, vezme jej pro nás a ohlásí nám jej, abychom ho plnili?“ Ani za mořem není, abys musel říkat: „Kdo se nám přeplaví přes moře, vezme jej pro nás a ohlásí nám jej, abychom ho plnili?“ Vždyť to slovo je ti velmi blízko, ve tvých ústech a ve tvém srdci, abys je dodržel.

List Koloským 1, 1–14: Pavel, z Boží vůle apoštol Krista Ježíše, a bratr Timoteus Božímu lidu v Kolosách, věrným bratřím v Kristu: Milost vám a pokoj od Boha Otce našeho. Stále za vás v modlitbách děkujeme Bohu, Otci našeho Pána Ježíše Krista, neboť jsme slyšeli o vaší víře v Krista Ježíše a o vaší lásce, kterou máte ke všem bratřím (sestrám) pro naději zakotvenou v nebesích. Víte o ní, protože i k vám přišlo slovo pravdy, evangelium; tak jako na celém světě, i mezi vámi přináší ovoce a roste od toho dne, kdy jste uslyšeli o Boží milosti a přesvědčili se, že je pravdivá. Tak vás tomu učil Epafras, náš milovaný druh, jenž nás věrně zastupuje jako Kristův služebník. On nám také vyprávěl o lásce, kterou ve vás působí Boží Duch. Proto i my, ode dne, kdy jsme to uslyšeli, nepřestáváme za vás v modlitbách prosit, abyste plně, se vší moudrostí a duchovním pochopením poznali jeho vůli. Tak budete svým životem dělat Pánu čest a stále se mu líbit, ve všem poneseť ovoce dobrých skutků, budete růst v poznání Boha, a z moci jeho božské slávy nabudete síly k trpělivosti a radostné vytrvalosti; a budete děkovat Otci, který vás připravil k účasti na dědictví svatých ve světle. On nás vysvobodil z moci tmy a přenesl do království svého milovaného Syna. V něm máme vykoupení a odpuštění hříchů.

Lukáš 10,25-37: Tu vystoupil jeden zákoník a zkoušel ho: „Mistře, co mám dělat, abych měl podíl na věčném životě?“ Ježíš mu odpověděl: „Co je psáno v Zákoně? Jak to tam čteš?“ On mu řekl: „Miluj Hospodina, Boha svého, z celého svého srdce, celou svou duší, celou svou silou a celou svou myslí“ a „miluj svého bližního jako sám sebe.“ Ježíš mu řekl: „Správně jsi odpověděl. To číň a budeš živ.“ Zákoník se však chtěl ospravedlnit, a proto Ježíšovi řekl: „A kdo je můj bližní?“ Ježíš mu odpověděl: „Jeden člověk šel z Jeruzaléma do Jericha a padl do rukou lupičů; ti jej obrali, zbili a nechali tam ležet polomrtvého. Náhodou šel tou cestou jeden kněz, ale když ho uviděl, vyhnul se mu. A stejně se mu vyhnul i levita, když přišel k tomu místu a uviděl ho. Ale když jeden Samařan na své cestě přišel k tomu místu a uviděl ho, byl pohnut soucitem; přistoupil k němu, ošetřil jeho rány olejem a vínem a obvázal mu je, posadil jej na svého mezka, zavezl do hostince a tam se o něj staral. Druhého dne dal hostinskému dva denáry a řekl: ‚Postarej se o něj, a bude-li tě to stát víc, já ti to zaplatím, až se budu vracet.‘ Kdo z těch tří, myslíš, byl bližním tomu, který upadl mezi lupiče?“ Zákoník odpověděl: „Ten, který mu prokázal milosrdenství.“ Ježíš mu řekl: „Jdi a jednej také tak.“

Ke komu se mám chovat lidsky?

Pán Ježíš nás učí vidět druhé lidi ne podle lidských měřítek, ale podle Božích. Když jsem byla malá, tak jsem v tramvaji s radostí pouštěla sednout starší lidi. Nevím, jakým způsobem mně to maminka vštípila do hlavy, ale to není důležité. Vy jste byli vychováni podobně. Nepřemýšleli jsme o tom, že jednou budeme rádi, když někdo pustí sednout nás. Naše výchova byla směsicí lidských a Božích návodů. V průběhu let nastaly situace, kdy lidský a Boží návod se dostal do rozporu. A to trvá dodnes. Na nás je, komu dáme přednost. Když se rozhodneme pro plnění Boží vůle, pořád si ji musíme nejen opakovat, ale znovu a znovu ji hledat a poznávat – a následně se ji snažit plnit. Tak je tomu i s dnešním podobenstvím, jakkoli je nám známé a srozumitelné. Učí nás vštípit si nově a pro naši současnost: Kdo je ten, k němuž se mám chovat lidsky?

V Ježíšových časech to byla otázka také palčivá, vždyť v Palestině žil nejen národ izraelský, ale také Římané, Řekové, Syřané, také Samařané (podle Bible kralické Samaritáni). Ty první tři národy byli pro Židy pohany, ty neměly nárok na nic dobrého ze strany Židů. Se Samařany to bylo jinak, ti věřili v jednoho Boha, ale neuznávali jeruzalémský chrám jako jediné místo, kde Bůh bydlí a kde má tedy jediné být uctíván oběťmi. Samařan byl kacíf. Židé je neměli rádi. Podobně Římští katolíci středověku neměli rádi husity, církve podobojí. Ježíš zmiňuje lidský návod: „Milovat budeš bližního svého a nenávidět nepřítele svého“ (Mt 5,43), ale učí Božímú návodu: „Milujte své nepřátele“ (5,44).

Kdo je tedy v naší době a v naší zemi bližním? Angličtina překládá bližní slovem soused. A to mě vede k myšlence. Jak či zdali vůbec se zajímáme o své sousedy? Říkáme, že v Praze je každý sám, že se neznáme, i když bydlíme v jednom bytovém domě či paneláku, nebo i v jedné ulici. Nějak se nám to vrylo pod kůži ta anonymita. Jsme-li zdraví a finančně zajištěni, tak se nám ta nezávislost dokonce zdá ideálním řešením. Někde se přesto daří přátelství udržovat, ale většinou se ona sounáležitost vytrácí. Tak si myslím, že to je naším úkolem, úkolem křesťanů, znovu přátelství mezi sousedy zakládat. Začíná to jednoduše: zdravit, prohodit pár povzbudivých slov, nabídnout pomoc, vzbuzovat dojem, že se na nás lidé mohou obrátit o pomoc a radu. Znamená to mít vždy připravené povzbuzení, nabídku pomoci, ochotu vyslechnout i stížnosti druhých, ale nepřidat se k nim. Být dobrým bližním –ousedem pro druhé. Nežít si svůj život uzavřeně, a tak se uzavírat do anonymity, kdy naším společníkem je ponejvíce televize. Mít pro druhé lidi dobré slovo nám pomůže napříště i najít způsob pomoci nějak jinak. Děkuje za naše rodiny, příbuzné, když je máme, ale neuzavírejte se před ostatními. Možná už také nastal čas říkat lidem – ve vlastní rodině i sousedům a přátelům – že v neděli chodíme do kostela a proč. Zkusme si to nejprve říci sobě: proč v neděli chodím do kostela; říci si to tady navzájem, pak se nám to bude snadno říkat i ostatním.

A my tady každou neděli nepřestaneme v modlitbách prosit, abychom plně, se vší moudrostí a duchovním pochopením poznávali Boží vůli. Tak budeme svým životem dělat Pánu čest a stále se mu líbit, ve všem ponese ovoce dobrých skutků, budeme růst v poznání Boha, a z moci jeho božské slávy nabudeme síly k trpělivosti a radostné vytrvalosti; a budeme děkovat Otci, který nás připravil k účasti na dědictví svatých ve světle. On nás vysvobodil z moci tmy a přenesl do království svého milovaného Syna. V něm máme vykoupení a odpuštění hříchů.